

Рейтинговий звіт ODZH 001-001

про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Одеської залізниці
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	іменні відсоткові незабезпечені облігації
Обсяг випуску:	• серії А – 250 000 000,00 грн. на загальну суму 250 000 000,0 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	• серії А – 1 000,00 грн.
Кількість облігацій:	• серії А – 250 000 штук загальною кількістю 250 000 штук
Відсоткова ставка:	• серії А – 24% річних
Термін розміщення:	• серії А – з 10.08.2009 р. по 09.08.2010 р.
Термін обігу:	• серії А – після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій по 24.08.2011 р.
Термін погашення:	• серії А – з 25.08.2011 р. по 31.08.2011 р.
Рейтингова дія:	визначення
Дата визначення:	30.07.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність Одеської залізниці за 2004-2008 рр. та I півріччя 2009 року, а також внутрішню інформацію, надану представниками компанії у ході рейтингового процесу. Було проаналізовано інформацію щодо усіх істотних аспектів діяльності компанії.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій позичальником, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	30.07.2009
Рівень довгострокового кредитного рейтингу	uaBBB
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується **ДОСТАТНЬОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці підтримується:

- монопольним положенням ДАЗТУ «Укрзалізниця», до складу якої входить Емітент, у сфері залізничного транспорту та перебуванням у її власності відповідної інфраструктури;
- стратегічним значенням залізничного транспорту для економіки України.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці обмежується:

- негативними тенденціями в економіці України, які впливають на обсяги вантажних перевезень;
- очікуваними значними капіталовкладеннями;
- невизначеністю щодо планів реформування та стратегії розвитку ДАЗТУ «Укрзалізниця»;
- відсутністю консолідованої фінансової звітності ДАЗТУ «Укрзалізниця»;
- залежністю діяльності ДАЗТУ «Укрзалізниця» від державного регулювання.

Основні показники

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
Актив / Пасив	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280
Основні засоби	2 908 789	2 920 793	5 500 533	7 563 436	11 547 355	11 171 263
Запаси	98 352	147 350	240 823	325 946	370 588	353 729
Дебіторська заборгованість	63 592	15 768	35 343	91 133	102 852	48 392
Кредиторська заборгованість	380 126	354 343	336 104	495 056	520 906	411 362
Банківські кредити	159 303	130 451	205 995	493 262	826 621	748 116
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	433 284	786 633	1 652 427	1 717 104
Власний капітал	2 727 734	2 866 572	4 892 549	6 051 833	8 509 448	8 463 126

Основні показники фінансово-господарської діяльності, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	I півр. 2008	2008	I півр. 2009
Чистий обсяг продажів	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Валовий прибуток	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
Операційний прибуток	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
Чистий прибуток (збиток)	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
ЕВІТДА	0	669 752	595 584	741 656	692 656	1 392 174	795 851

Одеську залізницю (далі – Залізниця, або Емітент) зареєстровано у 1998 році у м. Одесі (код ЄДРПОУ 0107135). Основним напрямом діяльності Залізниці є організація функціонування залізничного транспорту з метою здійснення перевезення пасажирів та вантажів у визначеному регіоні транспортної мережі.

Одеську залізницю засновано на державній власності, входить до сфери управління Міністерства транспорту та зв'язку України і підпорядкована Державній адміністрації залізничного транспорту України (далі – **«Укрзалізниця»**), яку було створено згідно з Постановою КМУ № 356 від 14.12.1991 р. Відповідно до зазначеної Постанови у підпорядкуванні **«Укрзалізниця»** перебувають Донецька, Львівська, Одеська, Південна, Південно-Західна та Придніпровська залізниці (Рисунок 1), а також всі інші розташовані на території України підприємства, установи й організації, що були підпорядковані Міністерству шляхів СРСР. **«Укрзалізниця»** здійснює централізоване керування процесом перевезень у внутрішньому та міждержавному сполученнях, а також регулює виробничо-господарську діяльність залізниць.

Рисунок 1. Карта залізниць України

Джерело: **«Укрзалізниця»**

При визначенні кредитного рейтингу Одеська залізниця розглядалась у складі «Укрзалізниці» – вітчизняного монополіста у сфері залізничних перевезень, проте аналіз було ускладнено через відсутність консолідованої звітності.

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання Одеської залізниці визначено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці обмежується негативними тенденціями в економіці України, які впливають на обсяги вантажних перевезень, очікуваними значними капіталовкладеннями, залежністю діяльності «Укрзалізниці» від державного регулювання, а також невизначеністю щодо планів реформування та стратегії розвитку. Водночас, кредитний рейтинг підтримується стратегічним значенням «Укрзалізниці» та монополією у сфері залізничного транспорту.

Залізничний транспорт є однією з базових галузей економіки. На сьогодні експлуатаційна довжина колій залізниць України складає 21,7 тис. км, розгорнута довжина всіх колій складає 47 тис. км, з них 29,5 тис. км головних.

Близько 90% доходів «Укрзалізняця» отримує від транспортування вантажів. У структурі вантажних перевезень залізничний транспорт займає 55-57%, тоді як автомобільний та трубопровідний формує 18-23% перевезень. Обсяги перевезень залізничним транспортом залежать від стану економіки та обсягів виробництва, найбільшого обсягу вантажних перевезень було досягнуто у 2007 році (512,5 млн. т). За підсумками 2008 року залізницями України було перевезено вантажів обсягом 498,8 млн. т (-2,7% до 2007 року), а за I півріччя 2009 року зниження обсягів перевезень, порівняно з відповідним періодом попереднього року, склало 32,1% (Таблиця 1).

Таблиця 1. Динаміка обсягів вантажних перевезень в Україні за видами транспорту, млн. т

Перевезення	2004	2005	2006	2007	6 міс. 2008	2008	6 міс. 2009	Приріст*, %
Вантажні	460,9	448,7	476,8	512,5	263,7	498,8	179,1	-32,1
Трубопровідні	220,9	212,6	203,7	196,1	102,7	186,8	72,1	-29,8
Автомобільні	124,4	126,5	154,8	169,7	86,9	186,6	60,9	-29,9
Водні	20,6	21,4	23,0	24,3	9,5	19,5	3,7	-61,1
Авіаційні	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-
Всіма видами транспорту	826,9	809,3	858,4	902,7	462,9	891,8	315,8	-31,8

* приріст показника за 6 міс. 2009 р. до 6 міс. 2008 р.

Джерело: Державний комітет статистики України

Україна межує з Росією, Білоруссю, Молдовою, Польщею, Румунією, Словаччиною та Угорщиною, на кордонах розташовано 40 міжнародних залізничних переводів. Експортні перевезення вантажів за 2008 рік збільшилися на 6,6%, до 116,9 млн. т, тоді як імпорتنі перевезення зменшилися на 0,9% (до 34,4 млн. т). Також у 2008 році українськими залізницями перевезено близько 93,3 млн. т транзитних вантажів, а вантажообіг склав понад 70 млрд. т-км. За перші 4 місяці 2009 року

обсяги транзитних перевезень залізничним транспортом скоротились на 46,2%, до 15,8 млн. т.

Основою вантажопотоку є такі вантажі як вугілля, нафта і нафтопродукти, руда залізна та марганцева, чорні метали, будівельні матеріали, зерно та продукти перемолу, а також добрива та хімікати (Рисунок 2). У I півріччі 2009 року знизились обсяги перевезень майже всіх видів продукції на 15-40%, крім зерна та продуктів перемолу, які зросли в 1,9 рази, проти січня-червня 2009 року.

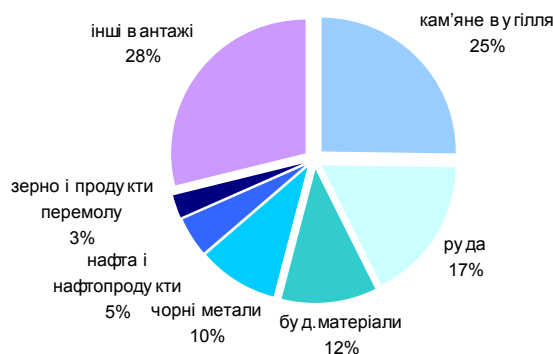
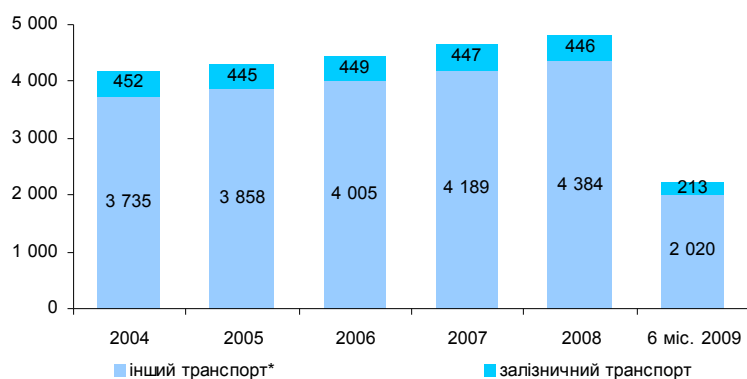

Рисунок 2. Структура вантажних перевезень залізничним транспортом за підсумками 2004-2008 рр.

Джерело: Державний комітет статистики України

Пасажирські перевезення залізничним транспортом у загальній структурі доходів від перевезень займають близько 10%. Так, за підсумками 2008 року українськими залізницями було перевезено 446 млн. осіб (Рисунок 3), пасажирооборот склав 53,2 млрд. пас.-км. Згідно з даними «Укрзалізниці», станом на 01.07.2009 р. пасажирський вагонний парк України нараховував 7 252 вагони, з них 3 748 плацкартних, 2 546 купейних та 315 СВ.

Пасажирські перевезення є збитковими та фінансуються за рахунок вантажних (система перехресного субсидування). Приміські пасажирські перевезення також є збитковими, витрати на перевезення одного платного пасажиря на середню відстань (47 км) складають 37,9 грн., а середня вартість проїзду для пасажиря – близько 4 грн. Отже, на перевезенні одного пасажиря у приміському поїзді залізниця втрачає близько 34 грн.

* до складу іншого транспорту віднесено автомобільний, водний та авіаційний

Рисунок 3. Динаміка пасажирських перевезень в Україні, млн. пас.

Джерело: Державний комітет статистики України

Слід зазначити, що значна частина пасажирів користується пільгами, які мають компенсуватися за рахунок державного або місцевих бюджетів залежно від того, яким органом влади прийнято таке рішення. За даними «Укрзалізниці», протягом I півріччя 2009 року залізницями України перевезено пасажирів пільгових категорій на суму 243,3 млн. грн., а компенсації отримано у сумі 54,2 млн. грн. (22,3% від необхідної суми).

Тарифи на залізничні перевезення жорстко регулюються державою та формуються відповідно до наказів Міністерства транспорту та зв'язку України. У березні 2009 року Міністерством транспорту та зв'язку було затверджено Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги, який набрав чинності з 01.05.2009 р. Основною особливістю нового Збірника є розподіл собівартості тарифу на три складові: інфраструктурну, локомотивну та вагонну. Загалом Збірником передбачається підвищення тарифів в середньому на 23%, додаткові надходження від чого складуть близько 7,5 млрд. грн. Слід зазначити, що восени 2008 року тарифи на перевезення металів та руди було знижено внаслідок запровадження Урядом мораторію на подорожчання залізничних вантажоперевезень для підприємств ГМК, що діє до 01.10.2009 р. Для підприємств, підпорядкованих Держкомрезерву, встановлено тарифи на 8,1% нижче за середній рівень.

Вартість пасажирських перевезень постійно підвищувалась протягом останніх років, проте такі перевезення залишаються збитковими. У 2007 році тарифи підвищилися на 15% (підвищення відбувалось у три етапи), у 2008 році підвищення склало 23,7% (тарифи збільшували 4 рази). У 2009 році було заплановано два етапи підвищення залізничних тарифів на перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні (у березні та червні) – з початку року підвищення вартості проїзду для пасажирів склало 9,5% (плацкартні вагони) та 15% (купейні вагони та СВ), тарифи в загальних вагонах залишаються без змін.

Отже, основними проблемами залізничної галузі на сьогодні є значна зношеність основних фондів (коефіцієнт зносу в 2008 році склав 0,78), недостатня прозорість фінансової діяльності галузі, перехресне субсидування збиткових пасажирських

перевезень за рахунок вантажних, а також недосконалість нормативно-правових актів, що регулюють діяльність залізничного транспорту. У 2006 році було розроблено та затверджено Проект «Програми реформування залізничного транспорту», що передбачав утворення вертикально-інтегрованої структури у вигляді державної акціонерної компанії. Однак, на сьогодні проект перебуває на перегляді та потребує внесення додаткових змін.

У I півріччі 2009 року Одеською залізницею отримано чистий дохід у сумі 2 783,8 млн. грн., що на 2,1% менше, ніж за аналогічний період попереднього року (Таблиця 2). При цьому собівартість наданих послуг майже не змінилася, що позначилося зменшенні валової рентабельності з 14,3% до 12,9%. У I півріччі 2009 року відбулося суттєве зменшення інших операційних доходів та інших операційних витрат, а також адміністративних витрат, внаслідок чого зменшення операційної рентабельності було меншим за зменшення валової рентабельності – на 0,3 відсоткові пункти, до 8,8%. На підсумкові показники діяльності вплинуло збільшення фінансових витрат та суми нарахованого податку на прибуток. Так, у I півріччі 2009 року отримано чистий прибуток у сумі 11 272 тис. грн., що майже у 13 разів менше, ніж торік. відповідно зменшилася рентабельність діяльності з 5,0% до 0,4%. Зростання рентабельності EBITDA з 24,4% до 28,6%, насамперед, за рахунок збільшення амортизаційних відрахувань. Рейтингове агентство очікує, що за підсумками 2009 року виручка та показники рентабельності Одеської залізниці знизяться внаслідок скорочення обсягів вантажних перевезень та зменшення тарифів на окремі види перевезень.

Таблиця 2. Основні показники фінансово-господарської діяльності Одеської залізниці

Показник	Од. виміру	2004	2005	2006	2007	I півр. 2008	2008	I півр. 2009
Чистий обсяг продажів	тис. грн.	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Валовий прибуток	тис. грн.	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
Операційний прибуток	тис. грн.	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
EBITDA	тис. грн.	0	669 752	595 584	741 656	692 656	1 392 174	795 851
Операційна рентабельність	%	3,4	12,7	4,1	5,5	9,1	7,6	8,8
Рентабельність діяльності	%	0,1	8,7	3,2	3,7	5,0	0,3	0,4
Рентабельність EBITDA	%	14,7	21,4	16,9	17,6	24,4	23,5	28,6

Джерело: Одеська залізниця. розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

Грошові потоки від операційної діяльності Одеської залізниці зростали протягом останніх років, за рахунок чого здійснювалось фінансування інвестиційної діяльності підприємства, також компанія залучала банківські позики (Таблиця 3).

Таблиця 3. Динаміка основних грошових потоків Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
Грошові потоки до змін в чистих оборотних активах	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642
Грошові потоки від операційної діяльності	252 753	350 796	304 440	625 846	1 339 092
Грошові потоки від інвестиційної діяльності	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954
Грошові потоки від фінансової діяльності	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
Чисті грошові потоки	(-) 5 036	18 203	(-) 20 291	167	2 347

Джерело: Одеська залізниця

Чистий борг Одеської залізниці станом на 30.06.2009 р. складав 1 399,7 млн. грн. та був сформований заборгованістю за банківськими позиками та лізинговими угодами. Боргове навантаження Емітента перебуває на прийнятному рівні (Таблиця 4).

Таблиця 4. Динаміка показників боргового навантаження Одеської залізниці

Показник	Од. виміру	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
Чистий борг	тис. грн.	151 859	104 434	200 729	839 823	1 500 905	1 399 690
FFO	тис. грн.	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642	–
ЕВІТДА за останні 12 місяців	тис. грн.	367 306	669 752	595 584	741 656	1 392 174	1 495 369
Чистий борг / FFO	рази	0,46	0,16	0,33	1,26	1,23	н/р
Чистий борг / ЕВІТДА	рази	0,41	0,16	0,34	1,13	1,08	0,94

Джерело: Одеська Залізниця, розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

У 2009 році «Укрзалізниця» планує здійснити 6 емісій відсоткових облігацій на загальну суму 1 000,0 млн. грн., зокрема, Одеська залізниця шляхом випуску облігацій має залучити 250,0 млн. грн. (Таблиця 5). Метою випуску облігацій є залучення фінансових ресурсів на погашення заборгованості за зовнішніми запозиченнями (70%), а також на оновлення та модернізацію основних фондів з метою досягнення їх конкурентоспроможності на зовнішньому та внутрішньому ринках, на удосконалення системи швидкісного просування транзитних вантажів територією України (30%). Відсоткова ставка за облігаціями встановлюється у розмірі 24% річних, виплата відсотків здійснюватиметься щомісяця (тривалість відсоткового періоду складає 31 день). Викуп Емітентом облігацій за вимогою їх власників не передбачено.

Таблиця 5. Параметри запланованого випуску облігацій Одеської залізниці

Вид облігацій:	іменні відсоткові незабезпечені
Серія:	A
Обсяг випуску:	250 000 000,0 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	1 000,0 грн.
Кількість облігацій:	250 000 штук
Відсоткова ставка:	24% річних
Термін розміщення:	з 10.08.2009 р. по 09.08.2010 р.
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій по 24.08.2011 р.
Термін погашення:	з 25.08.2011 р. по 31.08.2011 р.
Форма існування:	бездокументарна

Джерело: Одеська залізниця

Станом на 30.06.2009 р. чистий борг 6 залізниць складав 13 216,9 млн. грн., зокрема, короткострокові кредити банків на суму 2 701,4 млн. грн. (Таблиця 6). Співвідношення чистого боргу станом на 30.06.2009 р. та показника EBITDA, розрахованого за фінансовий рік, що закінчився 30.06.2009 р., склав 1,57 рази. Грошові потоки компанії забезпечують високі показники покриття боргових зобов'язань – співвідношення чистого боргу станом на 31.12.2008 р. та показника FFO за 2008 рік склало 1,83 рази.

Таблиця 6. Зведені показники боргового навантаження залізниць України станом на 30.06.2009 р.

Показник	Донецька	Львівська	Одеська	Південна	Південно-Західна	Придніпровська	РАЗОМ
Боргові зобов'язання, тис. грн.							
Чистий борг	1 593 401	1 013 629	1 399 690	1 159 579	6 050 393	2 000 204	13 216 896
Кредити банків	981 124	752 815	748 116	740 423	5 632 244	1 084 166	9 938 888
Кредити банків короткострокові	412 500	295 670	350 577	142 026	912 649	587 969	2 701 391
Обсяг емісії (запланований)	150 000	80 000	250 000	100 000	200 000	220 000	1 000 000
Операційні показники, тис. грн.							
FFO за 2008 рік	1 280 777	1 077 857	1 222 642	1 158 655	1 573 413	1 418 928	7 732 272
EBITDA за останні 12 місяців	1 645 063	1 062 133	1 495 369	1 174 614	1 442 471	1 573 111	8 392 761
Грошові кошти на рахунках	12 771	6 133	5 764	9 784	126 101	19 178	179 731
Коефіцієнти покриття, рази							
Чистий борг / EBITDA	0,97	0,92	0,94	0,99	4,19	1,27	1,57
Кредити банків / EBITDA	0,60	0,69	0,50	0,63	3,90	0,69	1,18

Джерело: «Укрзалізниця», розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

Рівень ліквідності Одеської залізниці оцінюється рейтинговим агентством як достатній. Ліквідність обмежується короткостроковим боргом обсягом 344,8 млн. грн. станом на 30.06.2009 р., а також очікуваними значними капіталовкладеннями. Джерела ліквідності є досить обмеженими – станом на

кінець червня 2009 року залишок грошових коштів становив 5,8 млн. грн., також у 2009 році очікується зменшення операційних надходжень компанії, проте агентство відзначає високу ймовірність надання підтримки з боку держави з огляду на стратегічне значення підприємства.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску іменних відсоткових облігацій Одеської залізниці визначено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С.А. Дубко

Начальник відділу корпоративних рейтингів

Д.О. Мельник

Начальник сектору

К.С. Васіна

Балансові дані Одеської залізниці, тис. грн.

АКТИВ	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:						
• залишкова вартість	1 771	2 396	6 538	9 190	15 186	16 061
• первісна вартість	5 086	6 476	11 840	16 482	25 463	28 393
• знос	3 315	4 080	5 302	7 292	10 277	12 332
Незавершене будівництво	56 926	75 254	29 944	94 827	92 135	342 257
Основні засоби:						
• залишкова вартість	2 908 789	2 920 793	5 500 533	7 563 436	11 547 355	11 171 263
• первісна вартість	6 786 133	6 996 729	30 345 633	50 192 620	229 113 185	229 202 001
• знос	3 877 344	4 075 936	24 845 100	42 629 184	217 565 830	218 030 738
Довгострокові фінансові інвестиції:						
• за методом участі в капіталі інших підприємств	55 703	56 020	56 366	57 930	57 930	57 930
• інші фінансові інвестиції	3 680	889	3 591	16 445	16 356	16 467
Довгострокова дебіторська заборгованість	46 842	110 792	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	55 703	56 020	56 366	57 930	57 930	57 930
Інші необоротні активи						
Усього за розділом I	3 073 711	3 166 144	5 596 972	7 742 034	11 728 967	11 603 983
II. Оборотні активи						
Запаси:						
• виробничі запаси	2 172	2 369	8 221	1 612	3 336	7 278
• незавершене виробництво	31 707	28 919	42 157	91 128	111 661	109 052
• готова продукція	1 300	1 344	1 587	2 046	1 260	1 070
• товари	52	4 228	14	50	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:						
• чиста реалізаційна вартість	12 376	4 243	4 003	10 797	4 294	4 026
• первісна вартість	12 480	12 385	12 172	12 859	5 476	4 494
• резерв сумнівних боргів	104	8 142	8 169	2 062	1 182	468
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
• з бюджетом	70	1 922	9 669	4 115	30 620	30 771
• за виданими авансами	42 741	1 605	13 632	68 361	54 673	410
• з нарахованих доходів	0	0	0	0	0	0
• із внутрішніх розрахунків	1 425	2 049	5 580	4 918	3 187	4 380
Інша поточна дебіторська заборгованість	6 928	1 721	2 445	2 892	10 078	8 805
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:						
• в національній валюті	7 814	26 017	5 266	5 433	7 780	5 764
• в іноземній валюті	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	16 953	11 879	17 618	48 513	22 178	27 094
Усього за розділом II	186 659	196 786	299 036	470 975	503 398	434 979
III. Витрати майбутніх періодів	10 809	1 473	387	865	1 530	1 318
IV. Необоротні активи та групи вибуття	0	0	0	0	0	0
БАЛАНС	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280

Джерело: Одеська залізниця

Балансові дані Одеської залізниці, тис. грн.

ПАСИВ	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
I. Власний капітал						
Статутний капітал	2 645 607	2 631 539	2 620 361	2 607 985	2 585 989	2 566 610
Пайовий капітал	0	0	0	0	0	0
Додатковий вкладений капітал	0	0	0	0	0	0
Інший додатковий капітал	135 787	152 087	1 995 043	2 685 077	4 818 603	4 502 799
Резервний капітал	0	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(-) 53 660	82 946	277 145	758 771	1 104 856	1 393 717
Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	2 727 734	2 866 572	4 892 549	6 051 833	8 509 448	8 463 126
II. Забезпечення наступних витрат і платежів						
Забезпечення виплат персоналу	3 646	13 037	28 463	35 094	42 429	43 231
Інші забезпечення	0	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	0	0	0	2	0	3
Усього за розділом II	3 646	13 037	28 463	35 096	42 429	43 234
III. Довгострокові зобов'язання						
Довгострокові кредити банків	16 951	16 951	25 000	263 105	401 170	397 539
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	0	0	0	0	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	433 284	786 633	1 652 427	1 717 104
Інші довгострокові зобов'язання	370	0	0	351 994	682 064	657 338
Усього за розділом III	17 321	16 951	458 284	1 401 732	2 735 661	2 771 981
IV. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	142 352	113 500	180 995	230 157	358 666	292 948
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0	0	0	0	66 785	57 629
Векселі видані	0	0	0	0	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	76 641	79 749	122 958	98 304	237 940	158 654
Поточні зобов'язання за розрахунками:						
• з одержаних авансів	41 086	46 593	64 596	80 551	82 337	54 735
• з бюджетом	12 668	46 489	36 059	71 288	64 662	75 490
• зі страхування	20 645	19 365	14 560	24 855	32 023	30 998
• з оплати праці	37 824	38 206	46 450	60 967	81 125	72 445
• із внутрішніх розрахунків	186 055	121 908	47 014	155 448	10 049	6 689
Інші поточні зобов'язання	5 207	2 033	4 467	3 643	12 770	12 351
Усього за розділом IV	522 478	467 843	517 099	725 213	946 357	761 939
V. Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0
БАЛАНС	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про фінансові результати Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	6 міс. 2008	2008	6 міс. 2009
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ							
<i>Дохід від реалізації продукції</i>	2 711 750	3 423 165	3 838 108	4 578 885	3 107 654	6 511 102	3 038 823
Податок на додану вартість	208 594	289 999	316 557	371 967	263 131	594 167	255 009
Інші вирахування з доходу	0	46	85	99	48	102	29
<i>Чистий дохід від реалізації продукції</i>	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Собівартість реалізованої продукції	2 183 945	2 494 783	3 155 709	3 711 935	2 436 677	5 185 360	2 424 769
Валовий:							
• прибуток	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	145 840	89 551	93 873	122 550	85 609	237 122	49 459
Адміністративні витрати	109 060	125 418	163 186	198 993	124 408	251 367	95 653
Витрати на збут	1 184	1 174	1 506	1 452	862	1 723	485
Інші операційні витрати	268 851	204 129	148 981	186 588	108 568	265 723	66 668
Фінансові результати від операційної діяльності:							
• прибуток	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Доход від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи	658	117	284	423	102	368	0
Інші доходи	73 805	64 301	76 540	126 224	49 297	115 300	34 715
Фінансові витрати	19 466	22 556	28 323	52 724	65 172	145 154	103 306
Витрати від участі в капіталі	0	0					
Інші витрати	34 095	42 750	74 062	55 437	20 049	45 467	21 693
Фінансові результати до оподаткування:							
• прибуток	106 858	396 279	120 396	248 887	223 747	374 829	155 385
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Податок на прибуток	105 410	121 082	8 273	94 864	80 155	359 116	144 113
Надзвичайні:							
• доходи	0	0	0	0	0	0	0
• витрати	0	1 667	0	0	0	0	0
Чистий:							
• прибуток	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ							
Матеріальні затрати	808 909	960 213	1 219 594	1 582 945	813 437	1 769 319	686 229
Витрати на оплату праці	639 886	762 194	965 709	1 201 122	759 729	1 533 920	697 877
Відрахування на соціальні заходи	251 226	298 717	367 811	460 635	290 163	588 301	268 364
Амортизація	241 640	251 034	447 149	440 468	403 839	872 559	537 160
Інші операційні витрати	504 923	482 656	401 151	335 086	340 670	739 477	347 335
РАЗОМ	2 446 584	2 754 814	3 401 414	4 020 256	2 607 838	5 503 576	2 536 965

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про рух грошових коштів Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
I. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	106 858	396 279	122 594	248 887	374 829
Коригування на:					
• амортизацію необоротних активів	241 640	251 034	448 417	440 468	872 559
• збільшення (зменшення) забезпечень	1 022	9 391	15 789	6 631	7 335
• збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	0	0	0	0	0
• збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	(-) 40 368	(-) 21 668	(-) 2 834	(-) 68 130	(-) 70 201
Витрати на сплату відсотків	19 466	22 556	28 323	39 971	38 120
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642
Зменшення (збільшення):					
• оборотних активів	3 148	(-) 3 437	(-) 121 622	(-) 171 196	2 420
• витрат майбутніх періодів	(-) 164 755	9 336	316	(-) 7 168	(-) 665
Збільшення (зменшення):					
• поточних зобов'язань	153 842	(-) 119 562	(-) 39 341	249 929	444 360
• доходів майбутніх періодів	0	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	320 853	543 929	451 642	739 392	1 668 757
Сплачені:					
• відсотки	(-) 19 466	(-) 22 556	(-) 28 323	0	(-) 102 730
• податки на прибуток	(-) 48 634	(-) 168 910	(-) 118 879	(-) 113 546	(-) 226 935
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	252 753	352 463	304 440	625 846	1 339 092
Рух коштів від надзвичайних подій	0	(-) 1 667	0	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	252 753	350 796	304 440	625 846	1 339 092
II. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Реалізація:					
• фінансових інвестицій	0	0	0	941	0
• необоротних активів	32	178	115	0	0
• майнових комплексів	0	0	0	0	0
Отримані:					
• відсотки	0	0	0	0	0
• дивіденди	658	117	284	423	0
Інші надходження	0	0	0	0	0
Придбані:					
• фінансові інвестиції	(-) 7 870	(-) 317	(-) 346	(-) 2 505	0
• необоротні активи	(-) 188 200	(-) 155 676	(-) 173 212	(-) 221 114	(-) 390 333
• майнові комплекси	0	0	0	0	0
Інші платежі	(-) 174 712	(-) 148 043	(-) 227 116	(-) 531 820	(-) 644 621
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954
Рух коштів від надзвичайних подій	0	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про рух грошових коштів Одеська залізниця (продовження), тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
III. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Надходження власного капіталу	0	0	0	0	0
Отримані позики	185 303	84 000	269 576	669 071	415 911
Інші надходження	0	0	0	0	0
Погашення позик	(-) 73 000	(-) 112 852	(-) 194 032	(-) 381 804	(-) 325 151
Сплачені дивіденди	0	0	0	0	0
Інші платежі	0	0	0	(-) 158 871	(-) 392 551
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
Рух коштів від надзвичайних подій	0	0	0	0	0
Чистий рух від фінансової діяльності	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
ЧИСТИЙ РУХ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД	(-) 5 036	18 203	(-) 20 291	167	2 347
Залишок коштів на початок року	12 850	7 814	26 017	5 266	5 433
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	0	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	7 814	26 017	5 726	5 433	7 780

Джерело: Одеська залізниця

Рейтинговий звіт ODZH 001-001

про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	боргове зобов'язання Одеської залізниці
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	іменні відсоткові незабезпечені облігації
Обсяг випуску:	• серії А – 250 000 000,00 грн. на загальну суму 250 000 000,0 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	• серії А – 1 000,00 грн.
Кількість облігацій:	• серії А – 250 000 штук загальною кількістю 250 000 штук
Відсоткова ставка:	• серії А – 24% річних
Термін розміщення:	• серії А – з 10.08.2009 р. по 09.08.2010 р.
Термін обігу:	• серії А – після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій по 24.08.2011 р.
Термін погашення:	• серії А – з 25.08.2011 р. по 31.08.2011 р.
Рейтингова дія:	визначення
Дата визначення:	30.07.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання:	uaBBB
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність Одеської залізниці за 2004-2008 рр. та I півріччя 2009 року, а також внутрішню інформацію, надану представниками компанії у ході рейтингового процесу. Було проаналізовано інформацію щодо усіх істотних аспектів діяльності компанії.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій позичальником, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	30.07.2009
Рівень довгострокового кредитного рейтингу	uaBBB
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується **ДОСТАТНЬОЮ** кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці підтримується:

- монопольним положенням ДАЗТУ «Укрзалізниця», до складу якої входить Емітент, у сфері залізничного транспорту та перебуванням у її власності відповідної інфраструктури;
- стратегічним значенням залізничного транспорту для економіки України.

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці обмежується:

- негативними тенденціями в економіці України, які впливають на обсяги вантажних перевезень;
- очікуваними значними капіталовкладеннями;
- невизначеністю щодо планів реформування та стратегії розвитку ДАЗТУ «Укрзалізниця»;
- відсутністю консолідованої фінансової звітності ДАЗТУ «Укрзалізниця»;
- залежністю діяльності ДАЗТУ «Укрзалізниця» від державного регулювання.

Основні показники

Основні балансові показники, тис. грн.

Показник	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
Актив / Пасив	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280
Основні засоби	2 908 789	2 920 793	5 500 533	7 563 436	11 547 355	11 171 263
Запаси	98 352	147 350	240 823	325 946	370 588	353 729
Дебіторська заборгованість	63 592	15 768	35 343	91 133	102 852	48 392
Кредиторська заборгованість	380 126	354 343	336 104	495 056	520 906	411 362
Банківські кредити	159 303	130 451	205 995	493 262	826 621	748 116
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	433 284	786 633	1 652 427	1 717 104
Власний капітал	2 727 734	2 866 572	4 892 549	6 051 833	8 509 448	8 463 126

Основні показники фінансово-господарської діяльності, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	I півр. 2008	2008	I півр. 2009
Чистий обсяг продажів	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Валовий прибуток	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
Операційний прибуток	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
Чистий прибуток (збиток)	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
ЕВІТДА	0	669 752	595 584	741 656	692 656	1 392 174	795 851

Одеську залізницю (далі – Залізниця, або Емітент) зареєстровано у 1998 році у м. Одесі (код ЄДРПОУ 0107135). Основним напрямом діяльності Залізниці є організація функціонування залізничного транспорту з метою здійснення перевезення пасажирів та вантажів у визначеному регіоні транспортної мережі.

Одеську залізницю засновано на державній власності, входить до сфери управління Міністерства транспорту та зв'язку України і підпорядкована Державній адміністрації залізничного транспорту України (далі – «Укрзалізниця»), яку було створено згідно з Постановою КМУ № 356 від 14.12.1991 р. Відповідно до зазначеної Постанови у підпорядкуванні «Укрзалізниці» перебувають Донецька, Львівська, Одеська, Південна, Південно-Західна та Придніпровська залізниці (Рисунок 1), а також всі інші розташовані на території України підприємства, установи й організації, що були підпорядковані Міністерству шляхів СРСР. «Укрзалізниця» здійснює централізоване керування процесом перевезень у внутрішньому та міждержавному сполученнях, а також регулює виробничо-господарську діяльність залізниць.

Рисунок 1. Карта залізниць України

Джерело: «Укрзалізниця»

При визначенні кредитного рейтингу Одеська залізниця розглядалась у складі «Укрзалізниці» – вітчизняного монополіста у сфері залізничних перевезень, проте аналіз було ускладнено через відсутність консолідованої звітності.

Кредитний рейтинг боргового зобов'язання Одеської залізниці визначено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Рівень кредитного рейтингу боргового зобов'язання Одеської залізниці обмежується негативними тенденціями в економіці України, які впливають на обсяги вантажних перевезень, очікуваними значними капіталовкладеннями, залежністю діяльності «Укрзалізниці» від державного регулювання, а також невизначеністю щодо планів реформування та стратегії розвитку. Водночас, кредитний рейтинг підтримується стратегічним значенням «Укрзалізниці» та монополією у сфері залізничного транспорту.

Залізничний транспорт є однією з базових галузей економіки. На сьогодні експлуатаційна довжина колій залізниць України складає 21,7 тис. км, розгорнута довжина всіх колій складає 47 тис. км, з них 29,5 тис. км головних.

Близько 90% доходів «Укрзалізняця» отримує від транспортування вантажів. У структурі вантажних перевезень залізничний транспорт займає 55-57%, тоді як автомобільний та трубопровідний формує 18-23% перевезень. Обсяги перевезень залізничним транспортом залежать від стану економіки та обсягів виробництва, найбільшого обсягу вантажних перевезень було досягнуто у 2007 році (512,5 млн. т). За підсумками 2008 року залізницями України було перевезено вантажів обсягом 498,8 млн. т (-2,7% до 2007 року), а за I півріччя 2009 року зниження обсягів перевезень, порівняно з відповідним періодом попереднього року, склало 32,1% (Таблиця 1).

Таблиця 1. Динаміка обсягів вантажних перевезень в Україні за видами транспорту, млн. т

Перевезення	2004	2005	2006	2007	6 міс. 2008	2008	6 міс. 2009	Приріст*, %
Вантажні	460,9	448,7	476,8	512,5	263,7	498,8	179,1	-32,1
Трубопровідні	220,9	212,6	203,7	196,1	102,7	186,8	72,1	-29,8
Автомобільні	124,4	126,5	154,8	169,7	86,9	186,6	60,9	-29,9
Водні	20,6	21,4	23,0	24,3	9,5	19,5	3,7	-61,1
Авіаційні	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-
Всіма видами транспорту	826,9	809,3	858,4	902,7	462,9	891,8	315,8	-31,8

* приріст показника за 6 міс. 2009 р. до 6 міс. 2008 р.

Джерело: Державний комітет статистики України

Україна межує з Росією, Білоруссю, Молдовою, Польщею, Румунією, Словаччиною та Угорщиною, на кордонах розташовано 40 міжнародних залізничних переводів. Експортні перевезення вантажів за 2008 рік збільшилися на 6,6%, до 116,9 млн. т, тоді як імпорتنі перевезення зменшилися на 0,9% (до 34,4 млн. т). Також у 2008 році українськими залізницями перевезено близько 93,3 млн. т транзитних вантажів, а вантажообіг склав понад 70 млрд. т-км. За перші 4 місяці 2009 року

обсяги транзитних перевезень залізничним транспортом скоротились на 46,2%, до 15,8 млн. т.

Основою вантажопотоку є такі вантажі як вугілля, нафта і нафтопродукти, руда залізна та марганцева, чорні метали, будівельні матеріали, зерно та продукти перемолу, а також добрива та хімікати (Рисунок 2). У I півріччі 2009 року знизились обсяги перевезень майже всіх видів продукції на 15-40%, крім зерна та продуктів перемолу, які зросли в 1,9 рази, проти січня-червня 2009 року.

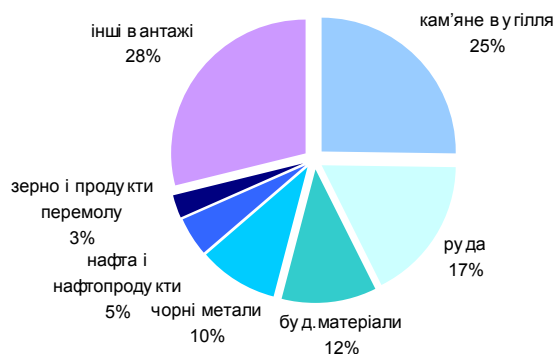
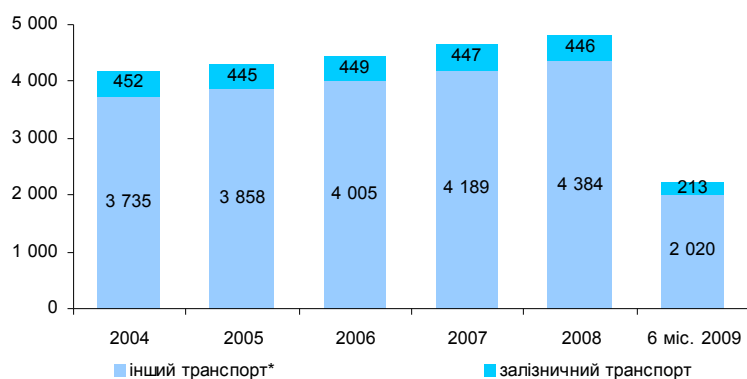

Рисунок 2. Структура вантажних перевезень залізничним транспортом за підсумками 2004-2008 рр.

Джерело: Державний комітет статистики України

Пасажирські перевезення залізничним транспортом у загальній структурі доходів від перевезень займають близько 10%. Так, за підсумками 2008 року українськими залізницями було перевезено 446 млн. осіб (Рисунок 3), пасажирооборот склав 53,2 млрд. пас.-км. Згідно з даними «Укрзалізниці», станом на 01.07.2009 р. пасажирський вагонний парк України нараховував 7 252 вагони, з них 3 748 плацкартних, 2 546 купейних та 315 СВ.

Пасажирські перевезення є збитковими та фінансуються за рахунок вантажних (система перехресного субсидування). Приміські пасажирські перевезення також є збитковими, витрати на перевезення одного платного пасажиря на середню відстань (47 км) складають 37,9 грн., а середня вартість проїзду для пасажиря – близько 4 грн. Отже, на перевезенні одного пасажиря у приміському поїзді залізниця втрачає близько 34 грн.

* до складу іншого транспорту віднесено автомобільний, водний та авіаційний

Рисунок 3. Динаміка пасажирських перевезень в Україні, млн. пас.

Джерело: Державний комітет статистики України

Слід зазначити, що значна частина пасажирів користується пільгами, які мають компенсуватися за рахунок державного або місцевих бюджетів залежно від того, яким органом влади прийнято таке рішення. За даними «Укрзалізниці», протягом I півріччя 2009 року залізницями України перевезено пасажирів пільгових категорій на суму 243,3 млн. грн., а компенсації отримано у сумі 54,2 млн. грн. (22,3% від необхідної суми).

Тарифи на залізничні перевезення жорстко регулюються державою та формуються відповідно до наказів Міністерства транспорту та зв'язку України. У березні 2009 року Міністерством транспорту та зв'язку було затверджено Збірник тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги, який набрав чинності з 01.05.2009 р. Основною особливістю нового Збірника є розподіл собівартості тарифу на три складові: інфраструктурну, локомотивну та вагонну. Загалом Збірником передбачається підвищення тарифів в середньому на 23%, додаткові надходження від чого складуть близько 7,5 млрд. грн. Слід зазначити, що восени 2008 року тарифи на перевезення металів та руди було знижено внаслідок запровадження Урядом мораторію на подорожчання залізничних вантажоперевезень для підприємств ГМК, що діє до 01.10.2009 р. Для підприємств, підпорядкованих Держкомрезерву, встановлено тарифи на 8,1% нижче за середній рівень.

Вартість пасажирських перевезень постійно підвищувалась протягом останніх років, проте такі перевезення залишаються збитковими. У 2007 році тарифи підвищилися на 15% (підвищення відбувалось у три етапи), у 2008 році підвищення склало 23,7% (тарифи збільшували 4 рази). У 2009 році було заплановано два етапи підвищення залізничних тарифів на перевезення пасажирів у внутрішньому сполученні (у березні та червні) – з початку року підвищення вартості проїзду для пасажирів склало 9,5% (плацкартні вагони) та 15% (купейні вагони та СВ), тарифи в загальних вагонах залишаються без змін.

Отже, основними проблемами залізничної галузі на сьогодні є значна зношеність основних фондів (коефіцієнт зносу в 2008 році склав 0,78), недостатня прозорість фінансової діяльності галузі, перехресне субсидування збиткових пасажирських

перевезень за рахунок вантажних, а також недосконалість нормативно-правових актів, що регулюють діяльність залізничного транспорту. У 2006 році було розроблено та затверджено Проект «Програми реформування залізничного транспорту», що передбачав утворення вертикально-інтегрованої структури у вигляді державної акціонерної компанії. Однак, на сьогодні проект перебуває на перегляді та потребує внесення додаткових змін.

У I півріччі 2009 року Одеською залізницею отримано чистий дохід у сумі 2 783,8 млн. грн., що на 2,1% менше, ніж за аналогічний період попереднього року (Таблиця 2). При цьому собівартість наданих послуг майже не змінилася, що позначилося зменшенні валової рентабельності з 14,3% до 12,9%. У I півріччі 2009 року відбулося суттєве зменшення інших операційних доходів та інших операційних витрат, а також адміністративних витрат, внаслідок чого зменшення операційної рентабельності було меншим за зменшення валової рентабельності – на 0,3 відсоткові пункти, до 8,8%. На підсумкові показники діяльності вплинуло збільшення фінансових витрат та суми нарахованого податку на прибуток. Так, у I півріччі 2009 року отримано чистий прибуток у сумі 11 272 тис. грн., що майже у 13 разів менше, ніж торік. відповідно зменшилася рентабельність діяльності з 5,0% до 0,4%. Зростання рентабельності EBITDA з 24,4% до 28,6%, насамперед, за рахунок збільшення амортизаційних відрахувань. Рейтингове агентство очікує, що за підсумками 2009 року виручка та показники рентабельності Одеської залізниці знизяться внаслідок скорочення обсягів вантажних перевезень та зменшення тарифів на окремі види перевезень.

Таблиця 2. Основні показники фінансово-господарської діяльності Одеської залізниці

Показник	Од. виміру	2004	2005	2006	2007	I півр. 2008	2008	I півр. 2009
Чистий обсяг продажів	тис. грн.	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Валовий прибуток	тис. грн.	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
Операційний прибуток	тис. грн.	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
EBITDA	тис. грн.	0	669 752	595 584	741 656	692 656	1 392 174	795 851
Операційна рентабельність	%	3,4	12,7	4,1	5,5	9,1	7,6	8,8
Рентабельність діяльності	%	0,1	8,7	3,2	3,7	5,0	0,3	0,4
Рентабельність EBITDA	%	14,7	21,4	16,9	17,6	24,4	23,5	28,6

Джерело: Одеська залізниця. розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

Грошові потоки від операційної діяльності Одеської залізниці зростали протягом останніх років, за рахунок чого здійснювалось фінансування інвестиційної діяльності підприємства, також компанія залучала банківські позики (Таблиця 3).

Таблиця 3. Динаміка основних грошових потоків Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
Грошові потоки до змін в чистих оборотних активах	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642
Грошові потоки від операційної діяльності	252 753	350 796	304 440	625 846	1 339 092
Грошові потоки від інвестиційної діяльності	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954
Грошові потоки від фінансової діяльності	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
Чисті грошові потоки	(-) 5 036	18 203	(-) 20 291	167	2 347

Джерело: Одеська залізниця

Чистий борг Одеської залізниці станом на 30.06.2009 р. складав 1 399,7 млн. грн. та був сформований заборгованістю за банківськими позиками та лізинговими угодами. Боргове навантаження Емітента перебуває на прийнятному рівні (Таблиця 4).

Таблиця 4. Динаміка показників боргового навантаження Одеської залізниці

Показник	Од. виміру	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
Чистий борг	тис. грн.	151 859	104 434	200 729	839 823	1 500 905	1 399 690
FFO	тис. грн.	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642	–
ЕВІТДА за останні 12 місяців	тис. грн.	367 306	669 752	595 584	741 656	1 392 174	1 495 369
Чистий борг / FFO	рази	0,46	0,16	0,33	1,26	1,23	н/р
Чистий борг / ЕВІТДА	рази	0,41	0,16	0,34	1,13	1,08	0,94

Джерело: Одеська Залізниця, розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

У 2009 році «Укрзалізниця» планує здійснити 6 емісій відсоткових облігацій на загальну суму 1 000,0 млн. грн., зокрема, Одеська залізниця шляхом випуску облігацій має залучити 250,0 млн. грн. (Таблиця 5). Метою випуску облігацій є залучення фінансових ресурсів на погашення заборгованості за зовнішніми запозиченнями (70%), а також на оновлення та модернізацію основних фондів з метою досягнення їх конкурентоспроможності на зовнішньому та внутрішньому ринках, на удосконалення системи швидкісного просування транзитних вантажів територією України (30%). Відсоткова ставка за облігаціями встановлюється у розмірі 24% річних, виплата відсотків здійснюватиметься щомісяця (тривалість відсоткового періоду складає 31 день). Викуп Емітентом облігацій за вимогою їх власників не передбачено.

Таблиця 5. Параметри запланованого випуску облігацій Одеської залізниці

Вид облігацій:	іменні відсоткові незабезпечені
Серія:	A
Обсяг випуску:	250 000 000,0 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	1 000,0 грн.
Кількість облігацій:	250 000 штук
Відсоткова ставка:	24% річних
Термін розміщення:	з 10.08.2009 р. по 09.08.2010 р.
Термін обігу:	після реєстрації ДКЦПФР звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій по 24.08.2011 р.
Термін погашення:	з 25.08.2011 р. по 31.08.2011 р.
Форма існування:	бездокументарна

Джерело: Одеська залізниця

Станом на 30.06.2009 р. чистий борг 6 залізниць складав 13 216,9 млн. грн., зокрема, короткострокові кредити банків на суму 2 701,4 млн. грн. (Таблиця 6). Співвідношення чистого боргу станом на 30.06.2009 р. та показника EBITDA, розрахованого за фінансовий рік, що закінчився 30.06.2009 р., склав 1,57 рази. Грошові потоки компанії забезпечують високі показники покриття боргових зобов'язань – співвідношення чистого боргу станом на 31.12.2008 р. та показника FFO за 2008 рік склало 1,83 рази.

Таблиця 6. Зведені показники боргового навантаження залізниць України станом на 30.06.2009 р.

Показник	Донецька	Львівська	Одеська	Південна	Південно-Західна	Придніпровська	РАЗОМ
Боргові зобов'язання, тис. грн.							
Чистий борг	1 593 401	1 013 629	1 399 690	1 159 579	6 050 393	2 000 204	13 216 896
Кредити банків	981 124	752 815	748 116	740 423	5 632 244	1 084 166	9 938 888
Кредити банків короткострокові	412 500	295 670	350 577	142 026	912 649	587 969	2 701 391
Обсяг емісії (запланований)	150 000	80 000	250 000	100 000	200 000	220 000	1 000 000
Операційні показники, тис. грн.							
FFO за 2008 рік	1 280 777	1 077 857	1 222 642	1 158 655	1 573 413	1 418 928	7 732 272
EBITDA за останні 12 місяців	1 645 063	1 062 133	1 495 369	1 174 614	1 442 471	1 573 111	8 392 761
Грошові кошти на рахунках	12 771	6 133	5 764	9 784	126 101	19 178	179 731
Коефіцієнти покриття, рази							
Чистий борг / EBITDA	0,97	0,92	0,94	0,99	4,19	1,27	1,57
Кредити банків / EBITDA	0,60	0,69	0,50	0,63	3,90	0,69	1,18

Джерело: «Укрзалізниця», розрахунки ТОВ «Кредит-Рейтинг»

Рівень ліквідності Одеської залізниці оцінюється рейтинговим агентством як достатній. Ліквідність обмежується короткостроковим боргом обсягом 344,8 млн. грн. станом на 30.06.2009 р., а також очікуваними значними капіталовкладеннями. Джерела ліквідності є досить обмеженими – станом на

кінець червня 2009 року залишок грошових коштів становив 5,8 млн. грн., також у 2009 році очікується зменшення операційних надходжень компанії, проте агентство відзначає високу ймовірність надання підтримки з боку держави з огляду на стратегічне значення підприємства.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску іменних відсоткових облігацій Одеської залізниці визначено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Генеральний директор

С.А. Дубко

Начальник відділу корпоративних рейтингів

Д.О. Мельник

Начальник сектору

К.С. Васіна

Балансові дані Одеської залізниці, тис. грн.

АКТИВ	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи:						
• залишкова вартість	1 771	2 396	6 538	9 190	15 186	16 061
• первісна вартість	5 086	6 476	11 840	16 482	25 463	28 393
• знос	3 315	4 080	5 302	7 292	10 277	12 332
Незавершене будівництво	56 926	75 254	29 944	94 827	92 135	342 257
Основні засоби:						
• залишкова вартість	2 908 789	2 920 793	5 500 533	7 563 436	11 547 355	11 171 263
• первісна вартість	6 786 133	6 996 729	30 345 633	50 192 620	229 113 185	229 202 001
• знос	3 877 344	4 075 936	24 845 100	42 629 184	217 565 830	218 030 738
Довгострокові фінансові інвестиції:						
• за методом участі в капіталі інших підприємств	55 703	56 020	56 366	57 930	57 930	57 930
• інші фінансові інвестиції	3 680	889	3 591	16 445	16 356	16 467
Довгострокова дебіторська заборгованість	46 842	110 792	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	55 703	56 020	56 366	57 930	57 930	57 930
Інші необоротні активи						
Усього за розділом I	3 073 711	3 166 144	5 596 972	7 742 034	11 728 967	11 603 983
II. Оборотні активи						
Запаси:						
• виробничі запаси	2 172	2 369	8 221	1 612	3 336	7 278
• незавершене виробництво	31 707	28 919	42 157	91 128	111 661	109 052
• готова продукція	1 300	1 344	1 587	2 046	1 260	1 070
• товари	52	4 228	14	50	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:						
• чиста реалізаційна вартість	12 376	4 243	4 003	10 797	4 294	4 026
• первісна вартість	12 480	12 385	12 172	12 859	5 476	4 494
• резерв сумнівних боргів	104	8 142	8 169	2 062	1 182	468
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
• з бюджетом	70	1 922	9 669	4 115	30 620	30 771
• за виданими авансами	42 741	1 605	13 632	68 361	54 673	410
• з нарахованих доходів	0	0	0	0	0	0
• із внутрішніх розрахунків	1 425	2 049	5 580	4 918	3 187	4 380
Інша поточна дебіторська заборгованість	6 928	1 721	2 445	2 892	10 078	8 805
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:						
• в національній валюті	7 814	26 017	5 266	5 433	7 780	5 764
• в іноземній валюті	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	16 953	11 879	17 618	48 513	22 178	27 094
Усього за розділом II	186 659	196 786	299 036	470 975	503 398	434 979
III. Витрати майбутніх періодів	10 809	1 473	387	865	1 530	1 318
IV. Необоротні активи та групи вибуття	0	0	0	0	0	0
БАЛАНС	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280

Джерело: Одеська залізниця

Балансові дані Одеської залізниці, тис. грн.

ПАСИВ	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	30.06.2009
I. Власний капітал						
Статутний капітал	2 645 607	2 631 539	2 620 361	2 607 985	2 585 989	2 566 610
Пайовий капітал	0	0	0	0	0	0
Додатковий вкладений капітал	0	0	0	0	0	0
Інший додатковий капітал	135 787	152 087	1 995 043	2 685 077	4 818 603	4 502 799
Резервний капітал	0	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(-) 53 660	82 946	277 145	758 771	1 104 856	1 393 717
Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	0	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	2 727 734	2 866 572	4 892 549	6 051 833	8 509 448	8 463 126
II. Забезпечення наступних витрат і платежів						
Забезпечення виплат персоналу	3 646	13 037	28 463	35 094	42 429	43 231
Інші забезпечення	0	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	0	0	0	2	0	3
Усього за розділом II	3 646	13 037	28 463	35 096	42 429	43 234
III. Довгострокові зобов'язання						
Довгострокові кредити банків	16 951	16 951	25 000	263 105	401 170	397 539
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	0	0	0	0	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	433 284	786 633	1 652 427	1 717 104
Інші довгострокові зобов'язання	370	0	0	351 994	682 064	657 338
Усього за розділом III	17 321	16 951	458 284	1 401 732	2 735 661	2 771 981
IV. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	142 352	113 500	180 995	230 157	358 666	292 948
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0	0	0	0	66 785	57 629
Векселі видані	0	0	0	0	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	76 641	79 749	122 958	98 304	237 940	158 654
Поточні зобов'язання за розрахунками:						
• з одержаних авансів	41 086	46 593	64 596	80 551	82 337	54 735
• з бюджетом	12 668	46 489	36 059	71 288	64 662	75 490
• зі страхування	20 645	19 365	14 560	24 855	32 023	30 998
• з оплати праці	37 824	38 206	46 450	60 967	81 125	72 445
• із внутрішніх розрахунків	186 055	121 908	47 014	155 448	10 049	6 689
Інші поточні зобов'язання	5 207	2 033	4 467	3 643	12 770	12 351
Усього за розділом IV	522 478	467 843	517 099	725 213	946 357	761 939
V. Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0
БАЛАНС	3 271 179	3 364 403	5 896 395	8 213 874	12 233 895	12 040 280

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про фінансові результати Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	6 міс. 2008	2008	6 міс. 2009
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ							
<i>Дохід від реалізації продукції</i>	2 711 750	3 423 165	3 838 108	4 578 885	3 107 654	6 511 102	3 038 823
Податок на додану вартість	208 594	289 999	316 557	371 967	263 131	594 167	255 009
Інші вирахування з доходу	0	46	85	99	48	102	29
<i>Чистий дохід від реалізації продукції</i>	2 503 156	3 133 120	3 521 466	4 206 819	2 844 475	5 916 833	2 783 785
Собівартість реалізованої продукції	2 183 945	2 494 783	3 155 709	3 711 935	2 436 677	5 185 360	2 424 769
Валовий:							
• прибуток	319 211	638 337	365 757	494 884	407 798	731 473	359 016
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Інші операційні доходи	145 840	89 551	93 873	122 550	85 609	237 122	49 459
Адміністративні витрати	109 060	125 418	163 186	198 993	124 408	251 367	95 653
Витрати на збут	1 184	1 174	1 506	1 452	862	1 723	485
Інші операційні витрати	268 851	204 129	148 981	186 588	108 568	265 723	66 668
Фінансові результати від операційної діяльності:							
• прибуток	85 956	397 167	145 957	230 401	259 569	449 782	245 669
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Доход від участі в капіталі							
Інші фінансові доходи	658	117	284	423	102	368	0
Інші доходи	73 805	64 301	76 540	126 224	49 297	115 300	34 715
Фінансові витрати	19 466	22 556	28 323	52 724	65 172	145 154	103 306
Витрати від участі в капіталі	0	0					
Інші витрати	34 095	42 750	74 062	55 437	20 049	45 467	21 693
Фінансові результати до оподаткування:							
• прибуток	106 858	396 279	120 396	248 887	223 747	374 829	155 385
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
Податок на прибуток	105 410	121 082	8 273	94 864	80 155	359 116	144 113
Надзвичайні:							
• доходи	0	0	0	0	0	0	0
• витрати	0	1 667	0	0	0	0	0
Чистий:							
• прибуток	1 448	273 530	112 123	154 023	143 592	15 713	11 272
• збиток	0	0	0	0	0	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ							
Матеріальні затрати	808 909	960 213	1 219 594	1 582 945	813 437	1 769 319	686 229
Витрати на оплату праці	639 886	762 194	965 709	1 201 122	759 729	1 533 920	697 877
Відрахування на соціальні заходи	251 226	298 717	367 811	460 635	290 163	588 301	268 364
Амортизація	241 640	251 034	447 149	440 468	403 839	872 559	537 160
Інші операційні витрати	504 923	482 656	401 151	335 086	340 670	739 477	347 335
РАЗОМ	2 446 584	2 754 814	3 401 414	4 020 256	2 607 838	5 503 576	2 536 965

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про рух грошових коштів Одеської залізниці, тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
I. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	106 858	396 279	122 594	248 887	374 829
Коригування на:					
• амортизацію необоротних активів	241 640	251 034	448 417	440 468	872 559
• збільшення (зменшення) забезпечень	1 022	9 391	15 789	6 631	7 335
• збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	0	0	0	0	0
• збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	(-) 40 368	(-) 21 668	(-) 2 834	(-) 68 130	(-) 70 201
Витрати на сплату відсотків	19 466	22 556	28 323	39 971	38 120
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	328 618	657 592	612 289	667 827	1 222 642
Зменшення (збільшення):					
• оборотних активів	3 148	(-) 3 437	(-) 121 622	(-) 171 196	2 420
• витрат майбутніх періодів	(-) 164 755	9 336	316	(-) 7 168	(-) 665
Збільшення (зменшення):					
• поточних зобов'язань	153 842	(-) 119 562	(-) 39 341	249 929	444 360
• доходів майбутніх періодів	0	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	320 853	543 929	451 642	739 392	1 668 757
Сплачені:					
• відсотки	(-) 19 466	(-) 22 556	(-) 28 323	0	(-) 102 730
• податки на прибуток	(-) 48 634	(-) 168 910	(-) 118 879	(-) 113 546	(-) 226 935
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	252 753	352 463	304 440	625 846	1 339 092
Рух коштів від надзвичайних подій	0	(-) 1 667	0	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	252 753	350 796	304 440	625 846	1 339 092
II. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Реалізація:					
• фінансових інвестицій	0	0	0	941	0
• необоротних активів	32	178	115	0	0
• майнових комплексів	0	0	0	0	0
Отримані:					
• відсотки	0	0	0	0	0
• дивіденди	658	117	284	423	0
Інші надходження	0	0	0	0	0
Придбані:					
• фінансові інвестиції	(-) 7 870	(-) 317	(-) 346	(-) 2 505	0
• необоротні активи	(-) 188 200	(-) 155 676	(-) 173 212	(-) 221 114	(-) 390 333
• майнові комплекси	0	0	0	0	0
Інші платежі	(-) 174 712	(-) 148 043	(-) 227 116	(-) 531 820	(-) 644 621
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954
Рух коштів від надзвичайних подій	0	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	(-) 370 092	(-) 303 741	(-) 400 275	(-) 754 075	(-) 1 034 954

Джерело: Одеська залізниця

Дані звіту про рух грошових коштів Одеська залізниця (продовження), тис. грн.

Показник	2004	2005	2006	2007	2008
III. РУХ КОШТІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Надходження власного капіталу	0	0	0	0	0
Отримані позики	185 303	84 000	269 576	669 071	415 911
Інші надходження	0	0	0	0	0
Погашення позик	(-) 73 000	(-) 112 852	(-) 194 032	(-) 381 804	(-) 325 151
Сплачені дивіденди	0	0	0	0	0
Інші платежі	0	0	0	(-) 158 871	(-) 392 551
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
Рух коштів від надзвичайних подій	0	0	0	0	0
Чистий рух від фінансової діяльності	112 303	(-) 28 852	75 544	128 396	(-) 301 791
ЧИСТИЙ РУХ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД	(-) 5 036	18 203	(-) 20 291	167	2 347
Залишок коштів на початок року	12 850	7 814	26 017	5 266	5 433
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	0	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	7 814	26 017	5 726	5 433	7 780

Джерело: Одеська залізниця